

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/991
Toplantı Tarihi/Sayısı : 22.8.2024/44
Karar Numarası : 2024/795
Başvuran : Ç. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın götürüldüğü hastanede hükümlü olduğu gerekçesiyle muayene edilmediği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesinde başvuran özetle:

a. 11/11/2022 tarihinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Polikliniğine sevk edildiğini, muayene olmak için jandarma personeli ve infaz ve koruma personeli nezaretinde beklerken görevli infaz ve koruma memurunun doktorlarla görüşüğünü ve doktorların mahkum hasta kabul etmediklerini kendisine iletmiş, konu hakkında tutanak tutularak muayene olamadan ceza infaz kurumuna geri getirildiğini,

b. Acilden sevk edilmiş olmasına rağmen doktorlar tarafından mahkum olduğu gerekçesiyle muayene edilmemesinin kendisini maddi ve manevi olarak mağdur ettiğini, olay sonrasında psikolojik sorunlar yaşadığını ve psikolog ile görüşüğünü, yaşadığı sağlık problemi dolayısıyla uzun bir süre ağrılarının devam ettiğini iddia ederek gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi iddialara ilişkin cevabi yazısında başvurana ilişkin hastane kayıtlarında bulunan bilgi ve belgeleri sunmuştur.

4. Antalya Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünün iddialara ilişkin cevabi yazısında özetle:

a. Konu ile ilgili Kurumun hastane görevlisi infaz ve koruma memurunun ifadesinin alındığı, ifadede infaz ve koruma memurunun genel cerrahi bölümünde görevli doktorların tamamının yoğunluk sebebiyle hükümlüye bakamayacaklarını söylediklerini ve doktorların kim olduğunu hatırlamadığını beyan ettiği,

b. Hükümlünün hastane ve revir kayıtlarının bulunduğu, o gün yoğunluktan kaynaklı muayenesi yapılamamış olsa bile sonrasında gerekli tetkik ve tedavisi yapılmak üzere ilgili kliniğe sevk edildiği, psikosozyal servis ile istediği ve gerekli görüldüğü zamanlarda görüşüğü belirtilerek ilgili olduğu değerlendirilen bilgi ve belgeler yazı ekinde sunulmuştur.

5. Antalya Valiliği İl İdare Kurulunun konuya ilişkin 29/3/2023 tarihli ve 2023/... no'lu kararında özetle:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

a. Hükümlünün 19/10/2022 tarihinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Polikliniğine getirilerek yeşil alanda muayenesinin gerçekleştirildiği, reçetesinin düzenlendiği ve Genel Cerrahi Poliklinik kontrolü uygun görülerek muayene ve tedavisinin sonlandırıldığı,

b. Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Polikliniğinde düzenlenen sevk evrakına istinaden hükümlünün 11/11/2022 günü kontrol ve muayene amacıyla kolluk kuvvetleri nezaretinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Polikliniğine getirildiği, Genel Cerrahi Polikliniğine saat 11:32'de giriş yapan hükümlünün 15 dakika sonra saat 11.48'de kolluk kuvvetleri ile birlikte hastaneden çıkış yaptığının kamera kayıtlarından tespit edildiği,

c. Kolluk kuvvetleri tarafından "*Genel Cerrahi Polikliniğine muayene için çıkartılmış ancak poliklinik doktorlarının hiçbirinin muayene etmemesi üzerine hastanın Ceza ve İnfaz Kurumuna sevk yapılmıştır...*" şeklinde tutanak tutularak hükümlünün cezaevine geri götürüldüğü,

ç. Her ne kadar kolluk görevlileri tarafından Genel Cerrahi Poliklinik doktorlarına tek tek "*mahkum hasta var muayene eder misiniz?*" şeklinde sorulması sonucu bütün doktorların ayrı ayrı "*mahkum hasta bakmadıklarını*" söyleyerek hastayı muayene etmedikleri iddia edilmiş ise de; olay günü Genel Cerrahi Polikliniğinde görevli doktor ve yanlarında çalışan tıbbi sekreterlerin ifadelerinde "*böyle bir durumun yaşanmadığı, ayrıca mahkum hastalara öncelik tanındığının*" belirtildiği,

d. Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında imzalanan 27/1/2017 tarihli Ceza İnfaz Kuramlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün ilgili maddeleri uyarınca acil veya hayati bir sağlık sorunu dışında hükümlü ve tutukluların sağlık kurum ve kuruluşlarına sevklerinde mümkün olduğu ölçüde önceden randevu alınması gerektiği,

e. Genel Cerrahi Polikliniklerinin kamera açısına uzak kalması ve kamera görüntülerinin net olmaması nedeniyle kolluk görevlilerinin hangi polikliniklere giriş yapmaya çalıştığının tam olarak tespit edilemediği, kolluk görevlilerince tutulan tutanakta muayene etmeyi reddeden doktor ismi ve poliklinik oda numarası da belirtilmediği için hastanın hangi poliklinikte muayenesinin reddedildiğinin tespit edilmesinin mümkün olmadığı, dosyada yer alan benzer ifadelerde böyle bir olayın yaşandığına dair herhangi bir emarenin bulunmadığı,

f. Ayrıca hükümlünün olay günü Genel Cerrahi Polikliniğinde randevusunun bulunmadığı, randevulu hastalarının muayene edilmemesi gibi bir durumun da söz konusu olmadığı belirtilmektedir.

6. Muhatap Kurumun cevabi yazısı başvurana görüşünü sunması için gönderilmiş, başvuran yazılı görüşünde başvuru dilekçesinde yer alan iddialarını yinelemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz."

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

9. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci

fikralarında; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği” hükme bağlanmıştır.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesinin birinci fıkrasına göre; “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini, bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86).

14. AİHM, mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, 20/1/2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No:5406/07, 2/10/2018, para. 76).

15. Başvuran 11/11/2022 tarihinde Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi Polikliniğine tedavi için götürüldüğünü ancak Poliklinikte görevli doktorların mahkûm olduğu gerekçesiyle kendisini muayene etmediğini iddia etmektedir. Antalya Valiliği İl İdare Kurulunun konuya ilişkin 29/3/2023 tarihli ve 2023/... no'lu kararında ise olay günü Genel Cerrahi Polikliniğinde görevli doktor ve yanlarında çalışan tıbbi sekreterlerin ifadelerinde böyle bir durumun yaşanmadığı, mahkûm hastalara öncelik tanındığının belirtildiği, başvuranın o gün randevusu bulunmadığı, randevulu hastalarının muayene edilmemesi gibi bir durumun söz konusu olmadığı belirtilmektedir.

16. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol'ün "Sağlık kurum ve kuruluşlarından randevu alınması" başlıklı 28'inci maddesinin birinci fıkrasında "Acil veya hayati bir sağlık sorunu dışında hükümlü ve tutukluların muayene, tetkik, tahlil ve tedavileri için sağlık kurum ve kuruluşlarına sevklerinde, mümkün olduğu ölçüde önceden randevu alınır ve sevkler jandarma tarafından randevu saatinde sağlık

kuruluşunda hazır olunacak şekilde yapılır." hükmü bulunmaktadır.

17. Mezkur mevzuatta hükümlü ve tutukluların muayeneleri için "*mümkün olduğu ölçüde önceden randevu alınır*" ifadesi bulunmaktadır. Somut olaydan; başvuranın acilde muayenesinin gerçekleştirildiği ve reçetesi düzenlendikten sonra Genel Cerrahi Poliklinik kontrolünün uygun görüldüğü ancak acilden sevk edilmesi sebebiyle adı geçen Poliklinik için randevusu olmadığı anlaşılmaktadır. Ceza İnfaz Kurumu İdaresi tarafından sunulan bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuranın iddia edilen olaydan sonra Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Genel Cerrahi ve Cildiye Polikliniklerine randevularının alındığı, söz konusu Polikliniklerde muayenelerinin gerçekleştirilerek adına reçete düzenlendiği anlaşılmaktadır. Süreç bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 11/11/2022 tarihinde randevusu olmaksızın hastaneye sevk edilen ve muayenesi gerçekleştirilemeyen başvuranın daha sonra ilgili polikliniklerden randevuları alınarak muayenelerinin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

18. Başvuran her ne kadar hükümlü olduğu gerekçesiyle muayene edilmediğini belirtmiş olsa da, sürecin mezkur Protokole uygun olarak gerçekleştiği ve daha sonra randevu alınarak gidildiğinde muayenesinin gerçekleştirildiği anlaşıldığından hak ihlali bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

22/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye